

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Egen-analyse af bevægelse i udskolingen

Til understøttelse af ledelsens
og teamets strategiske arbejde
med bevægelse

Indhold

1 Egen-analyse af bevægelse i udskoling	4
2 Fase A - Praksis, som den ser ud nu	6
3 Fase B - Analyse og vision	8
4 Fase C - Praksis, som vi vil udvikle	9

Egen-analyse af bevægelse i udskolingen

I arbejdet med at styrke bevægelse i udskolingen, herunder integrere bevægelse i alle skolens fag, er det vigtigt skolens ledelse tager ansvar for at bevægelse anvendes meningsfuldt i elevernes læringsprocesser og bidrager til øget motivation og elevinddragelse. Skolens ledelse skal i samarbejde med lærere og pædagoger skabe mulighed for at fremme udskolingens bevægelseskultur. Ved at anvende egen-analysen kan skoleledelsen være med til at sætte fokus på og skabe rum for, at bevægelse implementeres.

Baggrund for analysen

Det er målet med egen-analysen, at den skal tilvejebringe en grundig og systematisk viden om mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen i forhold til praksis. Egen-analysen fungerer som en evaluering, der stimulerer selvrefleksion og skoleudvikling.

Egen-analyse modellen har to formål:

- at sætte fokus på praksis og stimulere dialogen ved at spørge: *“Hvorfor gør vi, som vi gør?”*
- at skabe ny praksis ved at spørge: *“Hvad kan vi ændre, hvad vil vi ændre og hvordan gør vi det så?”*

Egen-analyse modellen kan være med til at belyse, hvordan skolens praksis omkring bevægelse i udskolingen skabes gennem såvel 'uskrevne' som 'uskrevne regler'. Den kan ligeledes legitimere, at der sættes spørgsmålstejn ved aktuel praksis og fremme argumentation for nytænkning på området omkring bevægelse i udskolingen.

Egen-analyse modellen skal skabe rum for, at man som ledelse, lærer/pædagog kan beskrive sine ønsker for udskolingens arbejde med bevægelse fremadrettet og sikre en åben dialog om de 'uskrevne regler'. Endelig er det væsentligt i forbindelse med brugen af egen-analyse modellen, at der arbejdes med begrebsafklaring af bevægelse og dennes betydning for undervisningen og elevernes læring, motivation og inddragelse.

Bevægelsekultur i udskolingen udarbejdet af KOSMOS for Undervisningsministeriet

Faser i egen-analysen

Egen-analysen kan anvendes af ledelsen men også af den enkelte lærer/pædagog, lærer/pædagogteams og/ eller for hele afdelingen i udskolingen. Egen-analysen består af 3 faser, som hver består af en vejledning samt tilhørende arbejdsproces:

Fase A – Praksis, som vi ser den lige nu

Fase B – Analyse og vision

Fase C – Praksis, som vi vil udvikle

Fase A: Praksis, som den ser ud nu

Vejledning til fase A - Praksis, som vi ser den lige nu

Fase A1: Her svares på spørgsmålet: Hvordan gør du/I lige nu?

Dette fører frem til en beskrivelse af den praksis omkring bevægelse i udskolingen, du/I har lige nu, sådan som du/I oplever den.

Fase A2: Her svarer du/I på spørgsmålet: Hvad er der besluttet for temaet omkring mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen – på skolen og på andre niveauer? Det indebærer, at du/I beskriver hovedelementerne i de nedskrevne mål, rammer og regler, der er besluttet for temaet: Mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen. Hvis du/I har et formuleret og nedskrevet værdigrundlag for skolen, inddrages det også her.

Fase A3: Her svarer du/I på spørgsmålet: Hvilke uskrevne regler og holdninger påvirker praksis?

Vær opmærksom på, at dette er den vanskeligste opgave, fordi den ikke drejer sig om facts, men om noget som er knyttet til et pædagogisk syn, en holdning til jobbet, personlige værdier mv. Det tager ofte længere tid og kræver mere af jer, men det er en vigtig del af egen-analysen. Du/I skal fokusere på rutiner og forestillinger om, hvad der er vigtigt i skolen og skolens opgave og især de forestillinger og rutiner du/I mener, har indflydelse på den praksis du/I netop har beskrevet. Det kan for eksempel være argumenter, der ofte bruges i de pædagogiske debatter, eller traditioner, som ingen stiller spørgsmål ved, men som du/I faktisk mener, betyder noget for temaet. Endelig kan det være helt personlige holdninger og forståelser af skolens opgave, som du/I mener spiller en rolle som fremmere eller hæmmere, når noget nyt skal udvikles – igen kun inden for temaet: Mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen.

Før du/I går videre til fase B, er det vigtigt, at du/I har skrevet de ting du/I har forholdt jer til under fase A ind i en egen-analyse rapport. Brug nedenstående spørgsmål som hjælp til at gennemføre fase A:

Arbejdsproces fase A - Praksis som vi ser den lige nu

I fase A skal du/I nu konkret arbejde med at beskrive din/jeres praksis. Alle svar fra 1 – 8 skriftliggøres, og dette dokument udgør egen-analyse modellens A1 ('Praksis som vi ser den lige nu').

Du/I skal udelukkende have fokus på hovedtemaet: "Mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen".

Spørgsmål 1 - 4

-Hvordan arbejder du/I med bevægelse i udskolingen lige nu?

(Giv 3 eksempler på hvor bevægelse understøtter god læring og undervisning i udskolingen)

- Hvor ofte inddrager du/I bevægelse i undervisningen? (hver dag, 2 - 4 gange om ugen, 1 gang om ugen, 1 gang i måneden, aldrig)

- Hvilke former for bevægelsesaktiviteter laver du/I oftest i din/jeres undervisning?
(Bevægelse integreret i undervisningen (BIU), aktive pauser, åben skole, andre eksempler)

- Hvor på skolen foregår dine/jeres bevægelsesaktiviteter oftest? (klasseværelse, inde-arealer (gang, fællesrum), udearealer, hal/gymnastik, lokalområdet)

Spørgsmål 5 - 6

- Hvilke formelle (organisatoriske og strukturelle) forhold påvirker dit/jeres arbejde med bevægelse i udskolingen i dag?

- Har din/jeres skole en bevægelsesstrategi og/eller bevægelsespolitik? Hvis ja, hvordan underbygger den mere varieret og kvalificeret bevægelse i udskolingen?

Spørgsmål 7 - 8

- Hvilke uformelle forhold påvirker dit/jeres arbejde med bevægelse i udskolingen i dag?

- Hvilken kultur er der i forhold til bevægelse i udskolingen på skolen i dag, og hvordan påvirker den arbejdet med bevægelse i udskolingen på skolen i dag?

Fase B – Analyse og vision

Vejledning til fase B: Analyse og vision

Første del af analysen i fase B (B1) fokuserer på, hvorfor praksis udvikler sig, som den gør. Dette afklarer du/I gennem arbejdet med følgende tre spørgsmål:

- Hvilke dele af din/jeres bevægelsespraksis afspejler det nedskrevne?
- Hvilke dele af din/jeres bevægelsespraksis afspejler det uskrevne?
- Hvad har haft størst betydning for den beskrevne bevægelsespraksis som helhed?

Anden del af analysen i fase B (B1) fokuserer på, hvad du/I mener om den del af skolens praksis, som du/I har beskrevet under A1. Her arbejder du/I dels med to hovedspørgsmål og dels med at begrunde dit/jeres svar.

- Hvilke styrker ser du/I i den beskrevne praksis omkring bevægelse i udskolingen?
- Hvilke svagheder ser du/I i den beskrevne praksis omkring bevægelse i udskolingen?

Redegørelsen skal rumme både dit/jeres svar på spørgsmålene og dit/jeres begrundelser for, at du/I vurderer noget som styrker og noget andet som svagheder.

Her slutter den beskrivende og analyserende del af opgaven, som primært har haft fokus rettet mod nuet og givet dig/jer et fælles billede af, hvor du/I er lige nu.

Opmærksomheden vendes nu mod fremtiden.

Fase B2

Her svarer du/I på spørgsmålet:

- Hvordan ser den fremtid ud omkring bevægelse i udskolingen, som du/I gerne vil være med til at skabe, hvis alt var muligt?

Det indebærer, at du/I beskriver visionen på en sådan måde, at læseren kan danne sig et billede af dine/jeres forestillinger om en anden praksis. Beskrivelsen skal som minimum rumme dine/jeres forestillinger om, hvordan de nøglefaktorer, der indgår i beskrivelsen af "praksis lige nu" (A1), ser ud i visionen.

Når du/I er færdige med at beskrive dine/jeres refleksioner og visioner i fase B2, har du/I et analyseresultat og en vision for bevægelse i udskolingen på skrift. Dette danner grundlag for en proces, hvor du/I beslutter dig/jer for, hvilke konsekvenser du/I synes din/jeres egen-analyse bør få for skolens praksis.

Det er disse konsekvenser, der skal være genstand for opmærksomheden i fase C.

Arbejdsproces fase B – Analyse og vision

Tag nu konkret afsæt i dine/jeres beskrivelser fra fase A.

Diskutér for hvert enkelt punkt, hvorfor du/I gør, som du/I gør. Kom for eksempel ind på betydningen af:

Spørgsmål 9

- Hvad er styrker og svagheder ved undervisning/aktiviteter med bevægelse i udskolingen i dag?

Spørgsmål 10

- Hvilke pædagogiske og didaktiske overvejelser har du/I gjort dig/Jer i forhold til at integrere bevægelse i udskolingen som en del af skolens hverdag?

Fase C – Praksis, som vi vil udvikle

Vejledning til fase C: Praksis, som vi vil udvikle

Fase C1: Hvordan gør jeg/vi i en fremtidig praksis omkring bevægelse i udkolingen?

Det billede af en fremtidig praksis, som tegnes her, kan rumme elementer både fra analysen af gældende praksis og fra visionen.

Beskrivelsen bygger således på en række valg og vurderinger af, hvad det er muligt at realisere inden for den periode, der er til rådighed for implementeringen.

Du/I skal som minimum beskrive:

Hvordan du/I ser nøgelfaktorerne realiseret i den nye praksis, det vil sige de tegn, der skal kunne ses i den ændrede praksis omkring bevægelse i udkolingen, for at du/I kan sige, at det er lykkedes.

Hvis denne beskrevne fremtidige praksis skal realiseres, er det nødvendigt at du/gruppen som afslutning på det skriftlige arbejde forholder dig/sig til C2 og C3.

Fase C2: Hvilke nedskrevne mål, rammer osv. skal revideres i forhold til den fremtidige praksis omkring bevægelse i udkolingen?

Her går du/I tilbage til A2 og ser på, hvilke mål og rammer, der skal ændres for at disse kan understøtte din/jeres nye praksis. Du/I skal ikke på ny formulere disse, blot pege på, hvilke det drejer sig om.

Fase C3: Hvilke uskrevne regler og normer er det nødvendigt at arbejde med, for at realisere den fremtidige praksis med mere varieret og kvalificeret bevægelse i udkolingen?

Her går du/I tilbage til fase A3 og ser på, hvilke "uskrevne regler" og normer du/I tillagde en betydning som fremmere eller hæmmere. Her skriver du/I så, hvilke af disse faktorer du/I

mener resten af skolen bør fokusere på, når du/I går i gang med at gennemføre den ændrede praksis i udkolingen – enten fordi du/I tror, at de vil kunne hjælpe dig/jer på vej, - eller fordi du/I ser en modkultur, som kan hindre gennemførelsen.

Arbejdsproces fase C – Praksis, som vi vil udvikle

På baggrund af fase A og B skal du/I nu formulere 1-3 fokuspunkter for, hvordan du/I fremover vil arbejde med bevægelse i udkolingen. Du/I kan blandt andet komme ind på:

Spørgsmål 11

- Hvad er din/jeres vision for bevægelse i udkolingen, hvordan vil du/I gerne arbejde med bevægelse i udkolingen om 2 – 3 år?
(Giv 3 situationer eller eksempler på, hvordan bevægelse i udkolingen gennemføres på din/jeres skole om 3 år).

Spørgsmål 12

- Hvad skal der til for at realisere din/vores vision?
(De tre vigtigste opmærksomhedspunkter hhv. initiativer i arbejdet mod din/vores vision for at udvikle bevægelse i undervisningen og ind i skoledagen i udkolingen)

Arbejdet med denne egen-analyse giver ledelsen, den enkelte lærer/pædagog, teams, afdelingen og skolen som helhed et kvalificeret overblik og afsæt for den fremadrettede bevægelsespraksis i udkolingen.

Redaktion og udvikling

Det nationale videncenter KOSMOS,
for Undervisningsministeriet:
Katrine Bertelsen: kber@ucsyd.dk
Claus Løgstrup Ottesen: cott@ucsyd.dk
Børge Koch: bfko@ucsyd.dk

Udarbejdet af KOSMOS for Undervisningsministeriet

KOSMOS

Nationalt Videncenter